4. november 2026 EM2026/128

Forslag til forespørgselsdebat om, hvorledes man kan justere priserne for søfragt.
(Medlem af Inatsisartut Bentiaraq Ottosen, Atassut)

Fra Siumut takker vi forslagsstilleren Bentiaraq Ottosen, Atassut, for at tage initiativ til en vigtig debat om priserne på søtransport i vores land.

Lad mig først gøre Siumuts udgangspunkt klart: Vi ønsker billigere transport, lavere leveomkostninger og bedre vilkår for erhvervslivet. Det er dog forbundet med store udfordringer, som også påvirkes af forholdene i verden. Vi kan heller ikke se bort fra, at disse udfordringer rammer de mindre byer, bygderne og yderområderne hårdest.

Royal Arctic Line driver ikke blot en transportvirksomhed. Selskabet varetager også en helt afgørende samfundsopgave med at sikre forsyningen til alle dele af vores land – herunder en forpligtelse til at besejle steder, hvor driften ikke er rentabel.

Ifølge PwC's undersøgelse fra oktober 2024 gav den transatlantiske transport et driftsoverskud på 158 mio. kr., mens kysttransporten og bygdebetjeningen tilsammen gav et driftsunderskud på omkring 294 mio. kr.

Undersøgelsen viser også, at en delvis ophævelse af eneretten til godstransport kan medføre et behov for at øge de offentlige tilskud med omkring 240 mio. kr. om året.

Det er meget store beløb. Hvis de i sidste ende skal betales af Landskassen, skal det også anvises, hvor pengene skal komme fra. Derfor mener vi i Siumut, at en ophævelse af de landsdækkende ensartede fragtrater og prisudligningen skal overvejes meget grundigt. Vi vil under ingen omstændigheder acceptere, at bygderne, yderområderne og de mindre byer ofres.

Vi må spørge os selv: Skal familier i Qaanaaq, Upernavik, Ittoqqortoormiit og Tasiilaq betale endnu mere for deres daglige fornødenheder, alene fordi de bor længere væk fra de større havnebyer?

Siumuts svar er klart: Nej, på ingen måde!

Det betyder dog ikke, at vi ukritisk accepterer de nuværende fragtpriser og ønsker at fortsætte som hidtil. Tværtimod skal Royal Arctic Lines drift forbedres og gøres mere fleksibel. Mulighederne for billigere transport skal undersøges, og mere fleksible sejlruter og bedre handelsmuligheder skal udvikles – blandt andet med vores nabolande i Nordamerika.

Samtidig mener vi i Siumut, at Royal Arctic Line skal blive bedre til at tilpasse sig klimaforandringerne. Naalakkersuisut må derfor stille krav om en tilrettelæggelse af sejladsen, der

tager hånd om, at besejlingen af eksempelvis områder med havis indstilles meget tidligt på sæsonen.

Vi finder det desuden bekymrende, at PwC påpeger manglende gennemsigtighed i Royal Arctic Lines økonomi. Vi skal tydeligt kunne se, hvad de enkelte ruter koster, og hvordan der sker økonomisk krydssubsidiering mellem ruterne.

Derfor ønsker vi fra Siumut at stille følgende spørgsmål til Naalakkersuisut:

Hvilke konkrete initiativer har Naalakkersuisut taget siden PwC's undersøgelse i 2024 for at skabe større gennemsigtighed i Royal Arctic Lines økonomi, forbedre driften og sænke fragtpriserne?

Og hvordan vil Naalakkersuisut sikre, at eventuelle besparelser på transporten kommer borgerne til gode i form af billigere varer?

Afslutningsvis vil vi fra Siumut understrege: Grønlands fremtid skal ikke afgøres alene ud fra, om de enkelte byer og bygder er rentable. Vi skal udvikle hele landet – ikke kun de store byer.

Derfor deltager vi fra Siumut gerne i debatten om at tilrettelægge og modernisere søtransporten. Men det skal ske med økonomisk ansvarlighed, forsyningssikkerhed og sammenhængskraft i samfundet som grundlag.

Tak.

Erik Jensen, Siumut